

Motion till riksdagen 2009/10:Ub257

av Oskar Öholm (m)

Fribeloppet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa inkomströvningen av studiemedlets lånedel.

Motivering

Sverige har ett av världens mest generösa studiestöd. Vid internationella jämförelser utmärker sig vårt land tydligt. I en studie av 15 länder som genomfördes för några år sedan var Sverige det land som hade högst ekonomisk tillgänglighet till högre utbildning tack vare generösa bidrag, stora lånemöjligheter och låga utbildningskostnader. En nyligen publicerad rapport från den ekonomiska samarbetsorganisationen OECD bekräftar den övergripande bilden.

Sju av tio studenter på universitet och högskolor har studiemedel för att klara sin försörjning. Studiemedlens totalbelopp är avgörande för att studenterna ska kunna täcka sina levnads- och studiekostnader under studietiden. Med detta i åtanke föreslår regeringen att studiemedlen höjs den 1 januari 2010 med cirka 430 kronor per månad. Framför allt höjs lånedelen med cirka 390 kronor per månad för att på så sätt skapa ett tydligt tillskott till studenternas totalekonomi. Studiebidraget justeras upp med 40 kronor per månad.

Från den 1 januari 2011 höjs dessutom fribeloppet för studenter med cirka 30 000 kronor. Regeringens förslag innebär att fribeloppet beräknas höjas från dagens 107 000 kronor till cirka 136 400 kronor per kalenderår för en heltidsstudent. I praktiken betyder det att en student skulle kunna tjäna cirka 23 500 kronor per månad under två sommarmånader och dessutom jobba en del helger med en lön på upp till 8 900 kronor per månad utan att det minskar studiemedlen. Det innebär att de allra flesta studenter med normala extrainkomster täcks in av förändringen.

Fel! Okänt namn på

Höjningen av fribeloppet är angelägen av flera skäl. Det är en viktig princip att det ska löna sig att arbeta också för studenter. Studenter som i dag arbetar vid sidan av studierna drabbas inte sällan av betydande marginaleffekter. Också vid förhållandevis måttliga inkomster trappas studiemedlen ned. Den signal som samhället under lång tid har sänt ut har varit mycket märklig när den student som frivilligt har velat ta ett större eget ansvar för sin försörjning har straffats. Nu blir det ändring på det. Höjningen av fribeloppet kommer att ha särskilt stor betydelse för de studenter som inte har föräldrar eller andra närstående som kan hjälpa till med försörjningen. Höjt fribelopp har därmed också en tydlig rättviseprofil.

Nästa steg bör rimligtvis bli att helt slopa inkomstprövningen av studiemedlets lånedel. De studenter som arbetat vid sidan av sina studier har också snabbare kunnat ta sig in på arbetsmarknaden. Det kan finnas skäl att även fortsättningsvis behovspröva bidragsdelen, men de argumenten håller inte för studielånen. Att helt slopa inkomstprövningen skulle dels sända en tydlig om att det alltid lönar sig att arbeta, dels uppmuntra till fortsatt arbete vid sidan av studierna. I praktiken skulle då fribeloppet vara helt avskaffat för studielånen.

Stockholm den 30 september 2009

Oskar Öholm (m)